

Література:

1. Адамова І., Головачук Т. Дистанційне навчання: сучасний погляд на переваги та проблеми. *Витоки педагогічної майстерності*. 2012. Вип. 10. С. 3-6.
2. Актуальні проблеми іншомовної комунікації: лінгвістичні, методичні та соціально-психологічні аспекти: зб. матеріалів III Всеукраїнської науково-методичної Інтернет-конференції, 26 березня 2020 року, Луцьк / Луцький національний технічний університет. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2020. 288 с.
3. Bergmann, J., Sams, A. Flip your classroom: Reach every student in every class every day. International society for technology in education, 2012. 122 p.
4. Hwang, GJ., Lai, CL., Wang, SY. Seamless flipped learning: a mobile technology-enhanced flipped classroom with effective learning strategies. *J. Comput. Educ.*, 2015. Vol. 2. P. 449-473. DOI: <https://doi.org/10.1007/s40692-015-0043-0>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-261-6-80>

FEATURES OF THE METHODS OF INDEPENDENT WORK IN THE PROCESS OF LEARNING THE UKRAINIAN LANGUAGE AS A FOREIGN LANGUAGE

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДІВ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Краснощок В. В.

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри мовних та
гуманітарних дисциплін № 1,
Донецький національний
медичний університет
м. Кропивницький, Україна*

Krasnoshchok V. V.

*Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor at the Department
of Social and Humanitarian
Disciplines No. 1,
Donetsk National Medical University
Kropyvnytskyi, Ukraine*

Процес модернізації вищої професійної освіти, передбачає ряд змін у методах підготовки майбутніх спеціалістів. Особливо це стосується вивчення української мови іноземними студентами у вищих навчальних закладах медичного спрямування. Іде робота над створенням оновленої моделі їх підготовки.

Самостійна робота для студентів, що вивчають українську як іноземну – є одним із невід’ємних складників навчального процесу. Роль викладача – спрямувати і навчити іноземних студентів самостійно і ефективно опрацювати запропонований навчальний матеріал. Завдяки такій формі підготовки, майбутні лікарі мають змогу безпосередньо, під час занять з інших предметів, застосувати набуті уміння і навички.

До проблем і методів викладання української як іноземної, у вищих навчальних закладах зверталися у своїх публікаціях цілий ряд науковців – Я. Гладир, І. Жовтоніжко, Т. Єфімова, Л. Мацько, Д. Мазурик та інші.

Але й на сьогодні тема вивчення організації самостійної роботи у процесі вивчення української мови як іноземної, залишається актуальною.

У зв’язку із особливостями навчального процесу, у вищих медичних закладах на самостійне опрацювання виносить значна кількість учбового матеріалу. Така ситуація склалася і з вивченням української як іноземної, тому й вимагає нового підходу до вирішення поставлених задач, зокрема, до організації, а також забезпечення і контролю. Тим більше, що вивчення державної мови як іноземної у вищих навчальних закладах, на сьогоднішній день є актуальним, і знаходиться в полі зору, як самих студентів, так і вузівської громадськості.

Отож, метою нашої студії є узагальнення розробок і методів самостійної роботи студентів-медиків у процесі вивчення української як іноземної у вищих навчальних закладах. Ми ставимо перед собою завдання розглянути і проаналізувати найвідоміші методи самостійної підготовки до занять; окреслити роль такої роботи у навчальному процесі; визначити найбільш успішні методики.

Застосування педагогічного методу полягає у тому щоб освітній процес підготовки майбутніх лікарів, зокрема вивчення і удосконалення розмовної української мови іноземними студентами, сприяв умінню застосовувати отримані знання на практиці. На нашу думку, саме самостійна робота, її виконання, перевірка завдань, сприяє формуванню організації робочого часу, умінню мислити і приймати рішення у нестандартних і екстремальних ситуаціях.

Психологічний метод є одним із складових елементів модернізації і оптимізації навчального процесу – навчити вчитися – не зазубрювати і запам’ятовувати а саме вчитися. Цей метод передбачає активізацію певних психологічних складників, що поліпшують процес креативного мислення на заняттях з української мови. Для цього найбільш ефективними є заняття у парах, групові заняття.

Метод моделювання (ділова гра) є найбільш ефективний для саморозвитку студента. Методи анкетування і тестування застосовуються у процесі перевірки самостійної роботи.

У процесі організації самостійної роботи з української мови як іноземної для студентів-медиків, потрібно враховувати декілька факторів:

- наявність необхідної літератури або доступ до інтернет ресурсу;
- систематичні консультації викладача-філолога;
- контроль за виконанням завдань;
- перевірка.

Для іноземного студента залишається проблема мовленнєвої підготовки тому уся робота викладача спрямована на формування мовленнєвої компетенції студента-іноземця.

Отже, методика викладання української як іноземної, а також самостійна робота, спрямовані на формування і розвиток мовної та мовленнєвої компетенції студентів-іноземців, бо головна мета навчання – вміння використовувати її як засіб спілкування.

Процес роботи над самостійним завданням є одним із важливих і відповідальним етапом. Він передбачає навчально-пізнавальну форму діяльності, під час якої задіяні усі психічні процеси, які, у свою чергу, передбачають пізнавальну активність: відчуття, сприйняття, уява, пам'ять, мислення, увага тощо.

Завершальним етапом виконання самостійних завдань є їх перевірка і аналіз. Цьому процесу передують методом самоконтролю, а іноді, взаємоконтролю (у випадку, якщо завдання передбачає роботу в парі або групах).

Велике значення для вивчення української як іноземної мають вправи творчого характеру – письмові роботи (вір-роздум, вір-опис, есе). У процесі їх виконання, студенти використовують теоретичні знання. Письмові роботи дають можливість викладачу оцінити ступінь засвоєння студентом навчального курсу, рівень сформованості у нього практичних вмінь і навичок використання теорії – розуміння правил.

Активне використання новітніх технологій передбачає: конкретизацію основних засад методики вивчення української мови як іноземної; сприяє розширенню способів і засобів навчання з урахуванням досягнень сучасної лінгводидактики і лінгвометодології; дає можливість виробити науково-методичні засади викладання української мови в іншомовній аудиторії на основі узагальнення національної лінгводидактичної традиції, залучення світового досвіду викладання іноземних мов з використанням новітніх технологій.

Процес створення навчально-методичних матеріалів для вивчення української мови як іноземної та системи тестових завдань, насамперед, передбачає:

- визначення теми заняття;
- використання методу роз'яснення складних моментів, який доцільно поєднати з методом тренування та контролю;
- дає можливість урізноманітнити форми і методи подання практичних завдань (завдання-тести, вправи, ігри);
- забезпечує зворотній зв'язок – коментарі, запитання-відповіді, створення словників;
- сприяє розробці нових зразків тестів для контролю загального рівня знань, умінь і навичок з української мови як іноземної;
- сприяє поданню анотацій найважливіших навчальних посібників з української мови для іноземних студентів.

Але, окрім використання новітніх інформаційних технологій, удосконалення процесу викладання іноземних мов у вищій школі викликала необхідність застосування ще одного нового методу – особово-орієнтованого підходу до викладання української як іноземної. Основою цієї методики є індивідуальний підхід з урахуванням особистісних характеристик студента. Таким чином підвищується значення самостійної роботи, контролю і самоконтролю за ходом і результатами оволодіння українською мовою.

Підсумовуючи вищесказане, хочемо зазначити, що результати нашого студіювання можуть бути використані у навальному процесі під час вивчення української мови як іноземної, не тільки у вищих навчальних закладах медичного спрямування. Вони будуть не менш ефективними і для інших вишів де навчаються іноземці. Адже самостійна робота у процесі вивчення мови сприяє росту рівня мовленнєвої компетенції студентів.

Література:

1. Жовтоніжко І. М. До проблеми організації самостійної роботи іноземних студентів 1,5-річного терміну навчання під час довузівської підготовки (на прикладі вивчення математики) / Вісник Харківської державної академії культури. 2009. Вип. 27. С. 278–282
2. Кліщ Г. І. Самостійна робота студента-медика як засіб формування іншомовних вмінь і навичок / Г. І. Кліщ, Н. О. Федчишин, Н. І. Єлагіна Медична освіта. 2014. № 1. С. 35–40 .

3. Козаков В. А. Самостоятельная работа студентов и ее информационно-методическое обеспечение / В. А. Козаков. – К. Вища школа, 1990. 248 с.

4. Мацько Л. Інноваційні технології викладання української мови як іноземної на підготовчому відділенні університету / Л. Мацько, Т. Кудіна Теорія і практика викладання української мови як іноземної. 2011. Вип. 6. С. 229 – 238.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-261-6-81>

**METHODICAL SYSTEM FOR THE FORMATION OF SPEECH
COMPETENCE OF STUDENTS OF NON-HUMANITIES MAJORS
ON THE BASIS OF A TEXTUAL APPROACH**

**МЕТОДИЧНА СИСТЕМА ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ НЕГУМАНІТАРНИХ
СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ НА ОСНОВІ ТЕКСТОВОГО ПІДХОДУ**

Lilik O. O.

*Doctor of Pedagogical Sciences,
Associate Professor,
Professor at the Department of
Ukrainian Language and Literature,
T. H. Shevchenko National University
«Chernihiv Colehium»*

Лілік О. О.

*доктор педагогічних наук, доцент,
професор кафедри української мови
і літератури,
Національний університет
«Чернігівський колегіум»
імені Т. Г. Шевченка*

Sazonova O. V.

*Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of Ukrainian Language and Literature,
T. H. Shevchenko National University
«Chernihiv Colehium»
Chernihiv, Ukraine*

Саконова О. В.

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри української мови
і літератури,
Національний університет
«Чернігівський колегіум»
імені Т. Г. Шевченка
м. Чернігів, Україна*

Conceptual changes in the content of language education in higher education require a renewal of its paradigm, which manifests itself in the implementation of modern approaches to the training of future professionals.